

Judith von Halle

De grote
christelijke feesten
door het jaar heen

Bijdragen over Kerstmis, Epifanie, Pasen,
Pinksteren, Sint-Jan en Michaël

Halle, Judith von

De grote christelijke feesten door het jaar heen ; Bijdragen over Kerstmis,
Epifanie, Pasen, Pinksteren, Sint-Jan en Michaël / Judith von Halle –
Amsterdam: Cichorei
ISBN 978 90 831586 0 0

Vertaling: Kitty Steinbuch

De vertaling is gebaseerd op de eerste druk van de Duitse uitgave, verschenen
in 2021

Layout en zetwerk: Jaap Verheij

Omslagafbeelding: Fresco *Het laatste oordeel* (detail) in de Sigwardskirche te
Idensen, blz. 000

Oorspronkelijke titel: *Die grossen christlichen Feste im Jahreslauf*

© 2021 Verlag für Anthroposophie, Dornach

Nederlandse rechten: Uitgeverij Cichorei, Adrichemstraat 24, 1013 DS
Amsterdam

www.uitgeverijcichorei.nl

Deze uitgave kwam tot stand met financiële ondersteuning van het
Boekenfonds Judith von Halle, onder fonds 2228 bij de Iona Stichting te
Amsterdam.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint,
microfilm or any other means, without written permission from the publisher*

Inhoud

Voorwoord van de uitgever	7
1 Het kerstgebeuren in de kringloop van de jaarfeesten	9
2 Het getuigenis van het Licht. Epifanie	29
3 Het mysterie van het kruissymbool	39
4 De paasparadox	51
5 Een beschouwing over Pinksteren	59
6 De Michaëlgroep in het eerste Goetheanum	81
Aantekeningen	89
Publicaties van Judith von Halle	93
Over de auteur	97

Voorwoord van de uitgever

Deze kleine reeks *Voordrachten van Judith von Halle* begon in 2018 met twee voordrachten uit 2003. Even ter herinnering: in de Paastijd van het jaar 2004 maakte Judith von Halle (en indirect ook haar omgeving) een buitengewone lotsbepalende gebeurtenis mee: de stigmatisatie. In het kader daarvan berichtte zij als spreekster en als auteur over haar spirituele ervaringen die ze in een geesteswetenschappelijk onderzochte samenhang bracht (– zo'n aanpak had de uitgever eigenlijk als onderzoeksopgave verwacht van een Vrije Hogeschool voor Geesteswetenschap, ook voor wat betreft zo'n niet alledaags fenomeen als het niet kunnen verdragen van voedsel).

Deze kleine reeks zijn we in 2018 begonnen met voordrachten uit de tijd *voor* de stigmatisatie. In 2019 volgden voordrachten uit het jaar 2011. Zo heeft ieder die dit wil, de mogelijkheid om haar aanpak voor en na de stigmatisatie te vergelijken. Nu, met de derde uitgave, verschijnt een bundel van voordrachten en artikelen uit de jaren 2012 tot 2019. Waarom?

Tot 2017 was Judith von Halle met haar talrijke boekuitgaven, voordrachten en cursussen zozegged present in de (antroposofische) openbaarheid, ten slotte met haar spirituele autobiografie over haar jeugd (*Zwanenvleugels*, 2016). Toen vond een nieuwe gebeurtenis plaats en veranderde haar leven; alle uiterlijke activiteiten moesten voorlopig

worden opgegeven: zij ontving de innerlijke roep om zich te wijden aan een grote, geestelijke onderzoeksopdracht over de spirituele noodzakelijkheden van de huidige en de toekomstige tijd. Dit zou al haar krachten en tijd opeisen. Daarom verschijnen er sindsdien zogezegd terloops ‘bijproducten’; ook deze reeks *Voordrachten* verschijnt niet op haar initiatief, maar op verzoek van mensen die haar aanwezigheid missen.

Het resultaat van haar huidige onderzoek zal in boekvorm worden gepubliceerd.

Maar nadat ook haar boeken met puur geesteswetenschappelijke verhandelingen over antroposofische, christologische thema’s meestal ‘officieel’ worden genegeerd (zoals de *Bijdragen tot begrip van het Christus-gebeuren* over de gebeurtenissen in Palestina, die worden afgedaan als resultaten van ‘somnambule tijdreizen’), zal het opnemen van het werk dat nu wordt afgerond volgens mij een serieuze toetsing betekenen voor het vermogen tot inzicht en oordelen van een ware ‘Hogeschool voor Geesteswetenschap’ – of zal daar ook zo op worden gereageerd als op de andere ‘toetsen’ (bijvoorbeeld stigmatisatie, het niet kunnen verdragen van voedsel): met *negeren*? Volgens mij zal dit voor de antroposofische beweging beslissend zijn.

De bijdragen in dit boek zullen intussen geen ‘toetsing’ zijn maar een hulp om de feesten in de kringloop van het jaar in hun samenhang te beleven. Dat dit mag lukken wenst u op de eerste advent 2020,

Joseph Morel

1 Het kerstgebeuren in de kringloop van de jaarfeesten

De jaarfeesten zijn in het klein afbeeldingen van de grote stadia van onze mensheidsontwikkeling en het is het *kerstfeest* dat in zekere zin het begin afbeeldt van de ontwikkelingstijdperken van de mensheid. In het kerstfeest komt ons namelijk de schepping in de paradijstoestand tegemoet. In het zielenzuivere Jezuskind vinden we onszelf als de eerste Adam voor de zondeval, de Adam Kadmon (in het Hebreeuws betekent dit *‘de eerste uit het oerbegin’*), die nog niet was geraakt door de verleidingen van Lucifer. Dit gebeuren kunnen we met Kerstmis innerlijk opnieuw doorleven – ‘Übe Geist-Erinnern!’. Wij beleven onszelf als geboren vanuit het Vadergoddelijke, want het onschuldige kindje, dat geen ervaring heeft met de materiële wereld en daarmee ook niet met de verleidingen daarvan, wekt in ons een soort mystiek gevoel, een waarheidsgevoel voor onze goddelijke oorsprong. Dit gevoel kan voor de mens die door de antroposofie weet heeft van het ongerepte geestelijke oerwezen van het nathanische Jezuskind, ook tot *bewustzijn* worden van zijn goddelijke oorsprong. In dit bewustzijn, dat vooral bij het kerstfeest kan opkomen, spreken we de woorden: *‘Ex deo nascimur’*.

Op het schilderij van Jan Brueghel de Oude (1568-1625) is de geboorte van Jezus omringd en omrankt door weel-

Jan Brueghel de Oude, De heilige Familie in een bloemen- en vruchtenkrans, na 1600, Oude Pinacothek München

derige bloesempracht en allerlei soorten vruchten. Het is niet direct een karakteristieke uitbeelding voor de geboorte van het kerstkind. Die geven meestal een sfeer weer van donkere nacht, koude en herders in aanbidding rond een kribbe. De schilder heeft hier ongetwijfeld iets anders bedoeld, namelijk de paradijselijke toestand zoals die zich – geestelijk beschouwd – in analogie tot het gebeuren van de komst van het kerstkind voordoet. Het gaat niet om het weergeven van een zomers jaargetijde, want wij weten: in het uur van de geboorte van Jezus slaapt de uiterlijke natuur, zij laat de bloesems niet uitlopen, maar ligt in winterslaap. De compositie wijst niet op een uiterlijk natuurgebeuren, want Brueghel heeft de geboorte van Jezus niet verplaatst naar de lente, noch naar de zomer – dat toont de samenstelling van bloemen en vruchten van de meest verschillende herkomst en seizoenen, zoals op aarde nergens te vinden zou zijn. Er is dus in feite met de geboorte van Jezus een rijke overvloed van het paradijs weergegeven; het is een verwijzing naar de geestelijke wereld, naar het volmaakte, het ongeschondene, dat zo heel anders is dan onze vergankelijke wereld, en uit deze ongeschonden wereld komt het Jezuskind.

Maar sinds het mysterie van Golgotha beleeft de mens de kersttijd met een ander gevoel en bewustzijn. Vroeger, in voorchristelijke tijden, had de mens in de kersttijd een zuiver gevoel voor de schepping van God of van de goddelijke hiërarchieën. In dat jaargetijde dat later de kersttijd werd genoemd, heiligde hij de kiemlegging voor het voor-

jaar, voor de kosmische krachten die in de aarde leken te sluimeren en voor het zintuiglijke oog onzichtbaar kiemden. Het leek of de aarde in het donker aan het uitrusten was en ademhaalde voor een nieuw wordingsproces. De gebeden die hij tot de goden richtte, waren gericht op de hoop dat dit nieuwe wordingsproces met het komende voorjaar weer zou beginnen.

Dan, op het keerpunt der tijden, wordt het Kind geboren. Met dit Kind wordt de reinheid van de mens of de oorspronkelijke, goddelijke mens geboren. Met de geboorte wordt echter ook dat lichaam geboren waarin de mens zal lijden, maar waarin hij ook het bewustzijn verwerft om terug te keren tot het goddelijke, tot het Rijk dat niet van deze wereld is. Dat vermoeden had ook Herodes, hij waande zijn aardse rijk bedreigd door die impuls die de bewoners van zijn materiële rijk rijp zou maken om dit te verlaten.

Zo houdt de geboorte-gebeurtenis eigenlijk twee dingen in: enerzijds herinnert het ons aan de reine, ongerepte wezenskern van de mens en aan de andere kant herinnert het ons aan de offerweg van de Zoongod en daarmee aan ons eigen binnenkomen in de aardezwaarte en aan de daarmee direct verbonden aardedood. Het woord 'geboorte' houdt uiteraard in dat op dit gebeuren, dat door de mensen met vreugde wordt ontvangen, ook een levensweg en uiteindelijk de dood zal volgen. Maar het komt er op deze levensweg op aan hoe wij ons zo op de dood voorbereiden dat de doodservaring voor ons tot een nieuwe en wel een bewuste levensbron kan worden zoals het in het mysterie van Golgotha als oerbeeld heeft plaatsgevonden.

Nu stellen we ons voor hoe dit ongerepte, goddelijke wezen met zijn lichaam op aarde neerdaalt – net zoals de mens na de val uit het paradijs – en het wezen valt ‘te middernacht’¹ in de zwarte duisternis van de aardezwarte, direct in de armen van Lucifer en Ahriman. De geboorte komt overeen met de val van Adam, ‘de eerste uit het oerbegin’, uit het paradijs. Maar deze ervaring, dit herinneren van het gebeuren in de kerstnacht, is voor ons tegenwoordig direct verbonden met het Paasgebeuren, waardoor de mens zich weer kan bevrijden uit de klauwen van Lucifer en Ahriman. Zo ligt in de nieuwe kerstgedachte voor de na-christelijk voelende mens het feest van de initiatie van zijn ontwikkelingsweg tot geestelijke mens.

Nadat de mens het eerste en historische Paasfeest mocht meemaken, kan hij tegenwoordig het kerstfeest als voorwaarde, als begin van zijn eigen weg naar de Geest vieren. En zoals de mens door al zijn incarnaties op de fysieke aarde gaat totdat hij tot zijn uiteindelijke, respectievelijk voorlopige vergeestelijking is gekomen, zo ging Christus ons deze mensheidsweg voor in het gebeuren van het mysterie van Golgotha. Maar dat Hij dat kon doen, daarvoor was de geboorte van het Jezuskind de voorwaarde.

Wanneer je het kerstfeest beschouwt in verbinding met de schepping van de eerste mens en zijn verjaging uit het paradijs, dan lukt het beter om ook de polariteit te zien van puurheid en verwoestingskrachten. De mens ziet dat er voortaan maar één weg is waarop hij zich kan losmaken van de nu niet meer bevorderlijke invloed van Lucifer en